

Kolejna habilitacja wśród socjologów

2 czerwca 2008 r. dr Maria Zielińska uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie socjologii. Kolokwium habilitacyjne odbyło się na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego na podstawie monografii pt. *Ariergarda realnego socjalizmu. Społeczne biografie pokolenia stanu wojennego*, wydanej przez Oficynę Wydawniczą UZ w 2006 roku. Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli: prof. prof. Jadwiga Koralewicz (Collegium Civitas), Henryk Domański (IFiS PAN), Zbigniew Bokszański (UŁ), Bogdan Mach (ISP PAN).

Maria Zielińska od urodzenia jest mieszkanką Zielonej Góry. W latach 1976-1981 studiowała socjologię na Uniwersytecie Jagiellońskim. W roku 1995 uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii na Uniwersytecie Wrocławskim na podstawie rozprawy *Kariera zawodowa i życiowe absolwentów uczelni pedago-*

gicznej. *Badania panelowe*. Promotorem pracy doktorskiej było prof. Edward Hajduk. Cała kariera zawodowa dr hab. Marii Zielińskiej związana jest z zielonogórską uczelnią; wcześniej z Wyższą Szkołą Pedagogiczną im. Tadeusza Kotarbińskiego, obecnie z Uniwersytetem Zielonogórskim.

W latach 1996-2003 pełniła funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Socjologii, a w 2004 została wybrana na stanowisko dyrektora Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego i funkcję tę (po ostatnich wyborach w roku 2008) pełni nadal. W tym czasie socjologia zielonogórska uzyskała pozytywną ocenę Państwowej Komisji Akredytacyjnej, a w Instytucie pojawiło się wiele nowych, ważnych inicjatyw i przedsięwzięć. Między innymi to z inicjatywy dr hab. Marii Zielińskiej powstał Lubuski Ośrodek Badań Społecznych przy Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego. Obecnie jest ona członkiem Rady Naukowej Ośrodka. W roku 1997 otrzymała Nagrodę Rektora a także Nagrodę Naukową przyznaną przez Prezydenta Miasta Zielona Góra za pracę zbiorową *Transgraniczność w perspektywie socjologicznej*. W ubiegłym roku akademickim otrzymała Nagrodę Rektora I Stopnia za osiągnięcia naukowe.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Socjologiczne-

go, w którym przez dwie kadencje pełniła funkcję przewodniczącej Komisji Rewizyjnej, a w 2008 roku została wybrana do Zarządu Głównego. Jest również członkiem Lubuskiego Towarzystwa Naukowego.

Maria Zielińska pełniła funkcję przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego XIII Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego pt. „*Co nas łączy, co nas dzieli*”, który odbył się w Zielonej Górze we wrześniu 2007 roku. Zjazd ten zgromadził ponad 1000 uczestników z całej Polski i zza granicy. W części oficjalnej wziął udział Prezydent RP, Lech Kaczyński. Organizacja tej najważniejszej dla socjologów debaty ogólnopolskiej została powierzona przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Socjologicznego zielonogórskiemu środowisku socjologicznemu (którego główny trzon stanowią pracownicy Instytutu Socjologii UZ) w uznaniu dla jego dokonań i osiągnięć.

Działalność naukowo-dydaktyczna Marii Zielińskiej wiąże się z uczestnictwem w wielu projektach zespołowych i indywidualnych, tak polskich jak zagranicznych. W latach 1992-1996 brała udział w międzynarodowym projekcie badawczym pod kierunkiem prof. Edwarda Hajduka (WSP Zielona Góra) z Instytutu Pedagogiki Ogólnej) i prof. Hansa Merksena (Freie Universität w Berlinie). Badania miały charakter panelowy i dotyczyły społecznych postaw młodzieży miasta przygranicznego w okresie radykalnej zmiany organizacji społeczeństwa.

Sporo miejsca poświęciła badaniom subkultur młodzieżowych, gromadząc materiał empiryczny podczas odbywających się przez trzy lata z rzędu festiwali „Przystanek Woodstock” w Żarach, a następnie publikując i wygłaszając referaty podczas konferencji i seminariów. W zespole naukowym pod kierunkiem prof. Leszka Gołdyki realizowała badania *Studenti zielonogórcy w świetle badań socjologicznych*, koncentrując swoją uwagę na poszukiwaniach uwarunkowań orientacji życiowych.

Oddzielny nurt jej zainteresowań stanowią socjologiczne problemy pogranicza. Od roku 1996 co dwa lata odbywają się konferencje **Transgraniczność w perspektywie socjologicznej**, których jest organizatorem i współ-

organizatorem, a także redaktorem i współredaktorem powstających w wyniku konferencji opracowań.

Od roku 2005 jest członkiem zespołu, który realizuje projekt finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego: *Procesy dyfuzji kulturowej i społecznej na zachodnim pograniczu po akcesji Polski do Unii Europejskiej*. W ramach tego projektu przeprowadzono Lubuski Sondaż Społeczny, a efektem jest przygotowany przez socjologów raport pt. *Diagnoza społeczna Lubuszan u progu XXI wieku*.

To tylko niektóre projekty badawcze, w których uczestniczy Maria Zielińska. Jej dorobek naukowy obejmuje łącznie około 60. publikacji (w tym znajdują się monografie, prace zbiorowe i redakcyjne, artykuły w czasopiśmie polskich i zagranicznych).

Oprócz działalności stricte naukowej realizuje wiele badań na rzecz praktyki społecznej. Między innymi opiniowała raport o stanie oświaty na terenie województwa lubuskiego, w 1998 r. przygotowała i przeprowadziła badania sondażowe na zlecenie Gazety Lubuskiej *Podział administracyjny Polski w opinii mieszkańców województwa lubuskiego*. Wraz z zespołem socjologów z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego zrealizowała w roku 2006 badanie na zlecenie Głogowskiego Towarzystwa Naukowego nt. *Diagnoza potrzeb pracodaw-*

ców związanych z zatrudnieniem osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności, a w czerwcu br. wraz z zespołem przygotowała projekt badawczy pt. *Innowacyjność podejmowanych działań w obszarze odnawialnych źródeł energii* na zlecenie Agencji Rynku Rolnego. Projekt ten współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Maria Zielińska była także jednym z wykonawców projektu *Województwo lubuskie w opiniach mieszkańców Zielonej Góry i Gorzowa* realizowanego na zlecenie Radia Zachód i Gazety Lubuskiej z okazji 10. rocznicy podpisania Porozumienia Paradyskiego.

Zainteresowania naukowe dr hab. Marii Zielińskiej wiążą się z problemami lokującymi się na styku kilku subdyscyplin socjologii, między innymi socjologii struktury i ruchliwości społecznej, socjologii wychowania, socjologii młodzieży, socjologii przebiegu życia i socjologii historycznej. Wiele uwagi poświęciła poznaniu zjawisk związanych z procesem socjalizacji i uwarunkowaniami przebiegu życia przy zastosowaniu metody panelowej. Interesują ją biograficzno-pokoleniowe, instytucjonalno-organizacyjne i regionalne wymiary zróżnicowania społecznego. Wśród jej zainteresowań znajduje się również socjologia pogranicza i zagadnienia przeobrażeń świadomości społecznej na terenach przygranicznych po akcesji Polski do Unii Europejskiej.

Radykalna zmiana systemowa w Polsce stała się dla socjologów wielkim polem badawczym. Możliwa był empiryczna weryfikacja wielu hipotez o związkach struktury społecznej i osobowości. Prace M.Kohna, C. Schoolera, K. Słomczyńskiego, K. Janickiej, B. Macha, W. Zaborowskiego, A. Firkowskiej-Mankiewicz, a w szczególności badania panelowe prowadzone przez Zespół Porównawczych Analiz Nierówności Społecznych, utwierdziły ją w zasadności obranego kierunku naukowych eksploracji.

Przygotowała własny projekt badawczy, a w oparciu o zgromadzony w wyniku badań empirycznych materiał opublikowała pracę pt. *Ariergarda realnego socjalizmu. Społeczne biografie pokolenia stanu wojennego*. Przedstawione w niej wyniki badań są ilustracją procesu odłożonych konsekwencji, polegającego na tym, iż upływ czasu pozwala dojrzeć następstwa transformacji: pozytywne i negatywne, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i globalnym. Przyniosły one odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu warunki społeczno-kulturowe i znaczące wydarzenia polityczne lat 1980-1981 ukształtowały tożsamość pokolenia stanu wojennego, a także w jakim zakresie wpłynęły w bliższej i dalszej perspektywie na losy życiowe, w tym na plany życiowe, ich realizację oraz modyfikację, jego przedstawicieli.

Na podstawie zgromadzonego materiału empirycznego wyodrębniła typy biografii społecznych, wśród których dwa są specyficzne dla sytuacji przejścia systemowego i ilustrują „wpływ” wydarzeń historycznych na przebieg życia.

Maria Zielińska szczególnie interesuje się kwestiami wzajemnego przenikania norm i wzorów zachowań oraz działań jednostek wyzwalających procesy ruchliwości społecznej, które są charakterystyczne dla pogranicza zachodniego. Główna część materiału empirycznego, który służy weryfikacji hipotez, pochodzi ze specjalnie przygotowanego modułu badań surveyowych, który nosi nazwę Lubuskiego Sondażu Społecznego (LSS), wzorowanego na Polskim Generalnym Sondażu Społecznym (PGSS) i Allgemeinen Bevölkerungsumfrage der Sozialwissenschaften (ALLBUS). W podjętych badaniach wykorzystane zostaną także analizy jakościowe, bowiem immanentną cechą projektu jest realizacja postulatu systematycznego łączenia danych ilościowych z jakościowymi. Ważnym celem jest kontynuacja badań i dokonywanie pomiaru socjologicznego co trzy lata. Umożliwi to rejestrowanie zachodzących zmian i dokonywanie analiz porównawczych z porównywalnymi danymi pochodzącymi z badań ogólnopolskich.

W przygotowaniu znajdują się dwie monografie, których Maria Zielińska jest współautorem. Są to: *Diagnoza społeczna Lubuszan u progu XXI wieku* i *Dyфуzja kulturowa i ruchliwość społeczna. Pogranicza i Centrum-analizi porównawcze*.

Dr hab. Maria Zielińska w przyszłości zamierza kontynuować prace badawcze w zakresie już podejmowanych problemów. Najbliższe jej plany naukowe związane są z realizacją projektu dotyczącego kształtowania się tożsamości zbiorowości pogranicza zachodniego Polski z uwzględnieniem zjawisk dyфуzji kulturowej i ruchliwości społecznej. Nadal będzie prowadziła badania dotyczące uwarunkowań przebiegu biografii społecznych w wymiarze pokoleniowym w perspektywie zmian makrosocjalnych. Szczególną jej uwagę ostatnio zwróciła kwestia zarobkowych migracji młodzieży do krajów Unii Europejskiej.

Ważnym obszarem aktywności naukowej będą cykliczne badania socjologiczne o charakterze diagnostycznym w ramach Lubuskiego Sondażu Społecznego. W najbliższych latach chciałaby rozwijać współpracę z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi w celu przygotowania projektu badawczego, umożliwiającego międzykrajowe badania porównawcze w zakresie różnic i podobieństw przenikających się coraz bardziej tożsamości społeczeństw państw członkowskich Unii Europejskiej.

(***)

Ryszard Rybski doktorem habilitowanym nauk technicznych

17 czerwca 2008 roku odbyło się przed Radą Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji Uniwersytetu Zielonogórskiego kolokwium habilitacyjne dr. inż. Ryszarda Rybskiego. W czasie kolokwium habilitant zaprezentował główne osiągnięcia naukowe zawarte w rozprawie habilitacyjnej pt. *Komparacja impedancji w układach z cyfrowymi źródłami napięć sinusoidalnych*. Recenzentami w postępowaniu habilitacyjnym byli:

- Prof. Roman Barlik, Politechnika Warszawska,
- Prof. Marian Milek, Uniwersytet Zielonogórski,
- Prof. Janusz Mroczyk, Politechnika Wroclawska,
- Prof. Tadeusz Skubis, Politechnika Śląska.

W ramach kolokwium, habilitant wygłosił również wy-

kład pt. *Zastosowanie kwantowych wzorców napięcia i rezystancji w dokładnych pomiarach przy prądzie pręmiennym*.

Rada Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji Uniwersytetu Zielonogórskiego nadała dr. inż. Ryszardowi Rybskiemu stopień naukowy doktora habilitowanego w dyscyplinie *elektrotechnika*, specjalność *metrologia elektryczna*.

Ryszard Rybski urodził się w 1952 roku w Przemkowie. W 1969 roku rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze, które ukończył w 1973 r. Bezpośrednio po ukończeniu studiów rozpoczął pracę na stanowisku inżynierowo-technicznym na swoim macierzystym Wydziale. W roku 1979 ukończył studia magisterskie II stopnia o specjalności automatyka i metrologia, również na Wydziale Elektrycznym Wyższej Szkoły Inżynierskiej, gdzie